

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov **1/ A. V.L.K., 2/ D. U., 3/ D. U.**, zastúpených JUDr. V.S., advokátkou v N., proti odporkyni **J. V.L.V.**, **o ochranu vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp.zn. 13 C 154/2003, o dovolaní navrhovateľov 1/, 2/, 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 27. októbra 2011, sp.zn. 8 Co 9/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľov 1/, 2/, 3/ **o d m i e t a .**

Odporkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom (v poradí druhým) z 10. novembra 2010, č.k. 13 C 154/2003-348 zamietol návrh, ktorým sa navrhovatelia 1/, 2/, 3/ domáhali, aby súd odporkyni nariadil zdržať sa zásahov do ich vlastníckych práv a to tým, že jej zakáže vstup a prechod cez parc. č. X. nachádzajúcu sa v kat. území V. L., zapísanú na LV č. X.. Navrhovateľom 1/, 2/, 3/ uložil povinnosť zaplatiť odporkyni na účet jej právnej zástupkyne spoločne a nerozdielne 1 094,44 € z titulu náhrady trov konania a na účet Okresného súdu Nové Zámky spoločne a nerozdielne 168,39 € z titulu náhrady trov konania štátu, do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 151 ods. 1, 2, § 151o ods. 1, § 151p, § 134 ods. 1, 2, 3 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že je nutné vychádzať zo skutočnosti, že dohoda o zriadení vecného bremena z roku 1895 sa týkala práve prechodu cez parcelu č. X. patriacu v súčasnosti navrhovateľom 1/, 2/, 3/ na parcelu patriacu v súčasnosti odporkyni. Z tohto záveru vychádzal i samotný navrhovateľ 1/ v roku 1974, pri podávaní žaloby o zrušenie tohto vecného bremena, čo by nebol robil v prípade, že by sa dohoda bola týkala iného prechodu, rovnako tak ho akceptoval v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky sp.zn. 10 C 236/1990. Existenciu v súčasnosti existujúceho

prechodu už v 40-tych rokoch minulého storočia potvrdili i svedkovia B. a B., a preto mal súd za preukázané, že odporkyňa má právo využívať daný prechod na svoj pozemok na základe vecného bremena zriadeného dohodou v roku 1895, a preto návrh navrhovateľov 1/, 2/, 3/ ako nedôvodný zamietol. Uviedol, že je nepochybné, že toto právo prechodu je využívané už najmenej 50 rokov a jeho existenciu v roku 1960 potvrdil i svedok K., pričom do roku 2003, keď navrhovateľ 1/ podal tento návrh na súd, nikdy nenamietal proti existencii vecného bremena v prospech navrhovateľky (správne odporkyne - pozn. dovolacieho súdu), naopak sám ho uznával a snažil sa ho zrušiť. Preto v prípade, že by sa dohoda z roku 1895 netýkala existujúceho prechodu, právo vecného bremena odporkyne cez prechod prechádzať potom vznikla vydržaním podľa ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka, čo by rovnako viedlo k zamietnutiu návrhu navrhovateľov 1/, 2/, 3/, keď pre tento prípad sú podľa názoru súdu splnené všetky podmienky na vydržanie práva prechodu odporkyne cez pozemok navrhovateľov 1/, 2/, 3/ a to dobromyseľnosť i nepretržitá a nerušená oprávnená držba, počas zákonom predpokladanej doby. Súd prvého stupňa bol teda názoru, že toto právo prechodu odporkyne jej patrilo (bolo v jej držbe, resp. držbe jej právnych predchodcov, pretože ona, resp. jej právni predchodcovia ho využívali a mali vo svojej faktickej moci) do roku 2003 nikto nespochybnil, rešpektujúc dohodu z roku 1895 (všetkými dotknutými stranami), tento faktický stav odporkyne a jej právnych predchodcov bol oprávnene doplnený o ich subjektívne presvedčenie, že právo, ktoré vykonávajú, im patrí, a preto možno hovoriť o oprávnenej držbe, pričom i v prípade pochybností o oprávnenosti ich držby, by súd na ňu prihliadal ako na držbu oprávnenú (§ 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na skutočnosť, že odporkyňa resp. jej právny predchodcovia toto právo využívali dlhú dobu od roku 1895 alebo prinajmenej od roku 1960 (ak by súd vzal do úvahy, že súčasný prechod vznikol až vtedy, čo ale nebolo preukázané), podľa názoru súdu mali dôvod na základe týchto okolností oprávnene byť presvedčení, že toto právo im patrí, toto presvedčenie má oporu v skutkových okolnostiach (existencia dohody z roku 1895, dlhoročné užívanie prechodu), ktoré nasvedčujú tomu, že vec by mohla držiteľovi vlastnícky patriť a to aj v prípade, že by dohoda z roku 1895 bola absolútne neplatná, alebo sa týkala onoho prechodu, pretože táto domnienka vychádza z poznatku, že dôkaz o stave mysle držiteľa sa vytvára len nepriamo, úsudkom z iných okolností a nemusí zodpovedať realite. Taktiež pokiaľ ide o vydržaciú lehotu i táto naplnená bola, keď už len užívanie práva prechodu od 1. januára 1992 do roku 2003 túto (vtedy desaťročnú lehotu) napĺňa. Ďalej súd prvého stupňa poukázal na to, že podľa jeho názoru existuje nepomer medzi oprávnením odporkyne prechádzať v prípade prístupu na svoju nehnuteľnosť cez pozemok

patriaci navrhovateľom 1/, 2/, 3/ a medzi ich povinnosťou umožniť ho odporkyni z dôvodu, že navrhovatelia 1/, 2/, 3/ by sa mohli domáhať zrušenia vecného bremena za náhradu, ktorý návrh však podaný nebol, hoci súd ho považoval za jediné riešenie, ktoré by zabezpečilo, že existujúci prechod nebude nutné užívať. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a o trovách konania štátu podľa § 148 ods. 1 O.s.p. Záverom súd prvého stupňa poznamenal, že o podaní odporkyne zo dňa 17. septembra 2007 ako o vzájomnom návrhu nerozhodol, pretože podľa jeho obsahu išlo len o jej vyjadrenie a nie o vzájomný návrh, keď toto podanie napríklad ani neobsahovalo petit.

Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľov 1/, 2/, 3/ a odporkyne rozsudkom (v poradí druhým) z 27. októbra 2011, sp.zn. 8 Co 9/2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti výroku o náhrade trov konania štátu ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a v časti náhrady trov konania účastníkov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že navrhovatelia 1/, 2/, 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporkyni náhradu trov konania v sume 1 207,82 € k rukám jej právnej zástupkyne do 3 dní. S poukazom na ustanovenia § 115, § 116 ods. 1, 2, § 143, § 144, § 145 ods. 1, 2, § 146, § 562 a § 566 ods. 1, 2 zákona č. 141/1950 Zb. (Občianskeho zákonníka) účinného od 1. januára 1951 mal odvolací súd za to, že právo prechodu cez pozemok navrhovateľov 1/, 2/, 3/, ako vecné bremeno pre vlastníka pozemku odporkyne, vzniklo ešte právnym predchodcom odporkyne na základe právneho titulu vydržania ešte podľa ustanovení zákona č. 141/1950 Zb. a najneskôr ku dňu 1. januára 1961, keďže toto právo na základe dohody z roku 1895 modifikovanej po rozdelení parcely č. X. ako dobromyseľní – oprávnení držiteľia užívali a vykonávali (v tomto smere sa odvolací súd plne stotožnil so súdom prvého stupňa). Uviedol, že pri existencii práva prechodu odporkyne ako vecného bremena vzniknutého zo zákona (splnením zákonných podmienok pre vydržanie) má táto, bez ohľadu na nezapísanie tohto práva v katastri nehnuteľností, v zmysle ustanovenia § 126 ods. 2 a § 151n Občianskeho zákonníka (zákona č. 40/1964 Zb.) právo na ochranu tohto práva aj proti vlastníkom, ktorých návrh bol preto nedôvodný. Za nenáležité v tomto konaní považoval odvolací súd vyjadrenia súdu prvého stupňa k nepomeru práv odporkyne a k zrušeniu vecného bremena za náhradu ako jediného riešenia. Za dôvodné považoval odvolanie odporkyne proti nepriznaniu časti požadovanej náhrady trov konania za jej právne zastúpenie, a to konkrétne nepriznanie náhrady za stratu času cestou na pojednávania v dňoch 18. septembra 2009 (2 polhodiny po 11,59 € + 19 % DPH) a dňoch 1. februára 2010, 12. marca 2010

a 10. novembra 2010 (spolu 6 polhodín po 12,02 € + 19 % DPH), ktorú náhradu v celkovej sume 113,38 € jej priznal, zvýšením priznanej náhrady súdom prvého stupňa o túto sumu.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v celom rozsahu podali dovolanie navrhovatelia 1/, 2/, 3/, ktorí navrhli rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhli odložiť vykonateľnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom súdu im bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označili skutočnosť, že súdy sa nezaoberali ich námietkami ohľadne možnosti straty dobrej viery odporkyne vzhľadom na prebiehajúce súdne konania v minulosti, vo svojich rozhodnutiach k týmto námietkach nevzhládli a neodôvodnili ich náležitým spôsobom, ako aj skutočnosť, že odvolacím súdom nebolo vo veci nariadené pojednávanie. Taktiež namietali nevykonanie navrhnutých dôkazov a ich nesprávne vyhodnotenie. Nestotožnili sa s názorom súdu, že dohoda o zriadení vecného bremena z roku 1895 sa týkala práva prechodu cez parc. č. X., ani s konštatovaním, že pokiaľ by zmluva z roku 1895, teda dohoda o zriadení vecného bremena, ktorá sa týkala práva prechodu cez parcelu č. X. patriacu navrhovateľom 1/, 2/, 3/ nebola platná, prípadne by sa týkala iného východu, právo vecného bremena v prospech odporkyne vzniklo vydržaním podľa ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberali skutkový a právny stav veci.

Odporkyňa sa k dovolaniu navrhovateľov 1/, 2/, 3/ nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

K časti dovolania, ktorou navrhovatelia 1/, 2/, 3/ napadli potvrdzujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je

ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

Pokiaľ ide o časť dovolania, ktorou navrhovatelia 1/, 2/, 3/ napadli výrok rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v časti o trovách konania účastníkov, jeho prípustnosť treba posudzovať podľa § 239 O.s.p., a nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 veta druhá O.s.p. Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach

týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednáwanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľov 1/, 2/, 3/ v tejto časti z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 a § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na navrhovateľmi 1/, 2/, 3/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci im súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu,

3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že sudy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľom 1/, 2/, 3/ neznemožnili uplatniť procesné práva priznané im právnym poriadkom na zabezpečenie ich práv a oprávnených záujmov.

Odňatie možnosti konať pred súdom dovolateľa 1/, 2/, 3/ vyvodzujú z toho, že sudy sa nezaoberali ich námietkami ohľadne možnosti straty dobrej viery odporkyne vzhľadom na prebiehajúce súdne konania v minulosti, vo svojich rozhodnutiach k týmto námietkam nevzhladli a neodôvodnili ich náležitým spôsobom. Táto námietka svedčí o názore dovolateľov 1/, 2/, 3/ o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve

na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré návrh zamietol a odvolací súd dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti výroku o náhrade trov konania štátu potvrdil a v časti náhrady trov konania účastníkov napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil. Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Odňatie možnosti konať pred súdom dovolateľa 1/, 2/, 3/ vyvodzujú tiež z toho, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa v potvrdzujúcej časti stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k právnomu záveru, že tým, že odvolací súd vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1, 2 O.s.p., nebola navrhovateľom 1/, 2/, 3/ odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie ich procesných práv, priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa navrhovateľom 1/, 2/, 3/ znemožnila realizácia ich procesných práv, priznaných im v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany ich práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K námietke navrhovateľov 1/, 2/, 3/, týkajúcej sa nedostatkov pri vykonaní a hodnotení dôkazov, dovolací súd uvádza, že táto námietka navrhovateľov 1/, 2/, 3/ nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je

povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako namietali dovolatelia 1/, 2/, 3/ v podanom dovolaní, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O.s.p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľov 1/, 2/, 3/ boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi 1/, 2/, 3/ vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov

vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238, § 239 O.s.p. a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľov 1/, 2/, 3/ v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej odporkyňi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti navrhovateľom 1/, 2/, 3/, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky jej však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že nepodala návrh na ich priznanie a ani ich nevyčíslila.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. mája 2012

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : D. Falbová